

INSTRUCTIE GEBRUIK & TOEPASSING (GEMSS-3D)

Colofon

Naam document

INSTRUCTIE GEBRUIK & TOEPASSING (GEMSS-3D)

Versienummer

0.9 concept

Versiedatum

Juni 2014

Versiebeheer

.....

Copyright

© 2014 Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING).

Alle rechten voorbehouden. Verveelvoudiging, verspreiding en gebruik van deze uitgave voor het doel zoals vermeld in deze uitgave is met bronvermelding toegestaan voor alle gemeenten en overheidsorganisaties.

Voor commerciële organisaties wordt hierbij toestemming verleend om dit document te bekijken, af te drukken, te verspreiden en te gebruiken onder de hiernavolgende voorwaarden:

1. KING wordt als bron vermeld;
2. het document en de inhoud mogen commercieel niet geëxploiteerd worden;
3. publicaties of informatie waarvan de intellectuele eigendomsrechten niet bij de verstrekker berusten, blijven onderworpen aan de beperkingen opgelegd door KING;
4. ieder kopie van dit document, of een gedeelte daarvan, dient te zijn voorzien van de in deze paragraaf vermelde mededeling.

Rechten en vrijwaring

KING is zich bewust van haar verantwoordelijkheid een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen. Niettemin kan KING geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventueel in deze uitgave voorkomende onjuistheden, onvolledigheden of nalatigheden. KING aanvaardt ook geen aansprakelijkheid voor enig gebruik van voorliggende uitgave of schade ontstaan door de inhoud van de uitgave of door de toepassing ervan

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Achtergrond en doel van het document	2
1.2	Doel van GEMSS-3D	2
2	Model	3
2.1	Kernpunten van het model	3
2.2	Opbouw	3
2.2.1	Functioneel:	4
2.2.2	Financieel:	4
2.2.3	Operationeel:	4
2.3	Indicatie van besparingspotentieel	4
3	Aanpak	5
3.1	Project aanpak	5
3.2	Het doel bereiken	6
3.3	Benodigde informatie	7
3.4	Contactpersonen	8
3.5	Applicatielijst	9
4	Financieel aspect	10
4.1	Opbouw	10
4.1.1	Directe kosten	10
4.1.2	Indirecte kosten	11
4.2	Verwerking	13
4.2.1	Directe kosten	13
4.2.2	Indirecte kosten	14
4.3	Toetsing	16
5	Functioneel aspect	18
5.1	Opbouw	18
5.2	Inventarisatie	18
5.2.1	Stap 1: informatiebronnen	18
5.2.2	Stap 2: gesprekken	18
5.3	Verwerking	19
5.3.1	3D Referentiecomponent	19
5.4	Toetsing	20
6	Operationeel aspect	21
6.1	Opbouw	21
6.2	Inventarisatie	21
6.3	Verwerking	22
6.3.1	Server en databases	22
6.3.2	Personeel (FTE)	22
6.4	Toetsing	25
7	Onderhoud en beheer ingevuld GEMSS-3D model	26

8	QA/QC	27
8.1	Samenhang bij toekenning waarden binnen de drie aspecten	27
8.2	Controle items (kosten bij items op vervuiling, versies)	28

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en doel van het document

Dit document is geschreven als onderdeel van de Proof of Concept (PoC) Gemeentelijk Model Standaardisatie & sanering en 3-Decentralisatie. Het document is een handleiding voor gemeenten om zelfstandig het GEMSS-3D uit te voeren als nieuwe en bestaande gebruiker van het model. Nieuwe gebruikers van het GEMSS-3D kunnen met behulp van deze handleiding GEMSS-3D invullen voor hun gemeenten.

Bestaande gebruikers worden wegwijs gemaakt in het verdergaand gebruik van GEMSS-3D, zodat kwaliteit geborgd blijft.

1.2 Doel van GEMSS-3D

Het GEMSS-3D stelt gemeenten in staat op een (gemeente) generieke manier, op basis van een (gemeentelijk) best practice inzicht te registreren op operationele, functionele en financiële aspecten van applicaties, zodat hiermee:

1. Potentiële besparingen kunnen worden onderkend, herkend en –daarna- in actie ter incassering van die besparingen kunnen worden omgezet;
2. De decentralisatie impact op veranderingen vanuit applicatieperspectief inzichtelijk kan worden gemaakt, zodat kans op hergebruik/kennisdelen binnen en over gemeenten vergroot wordt.

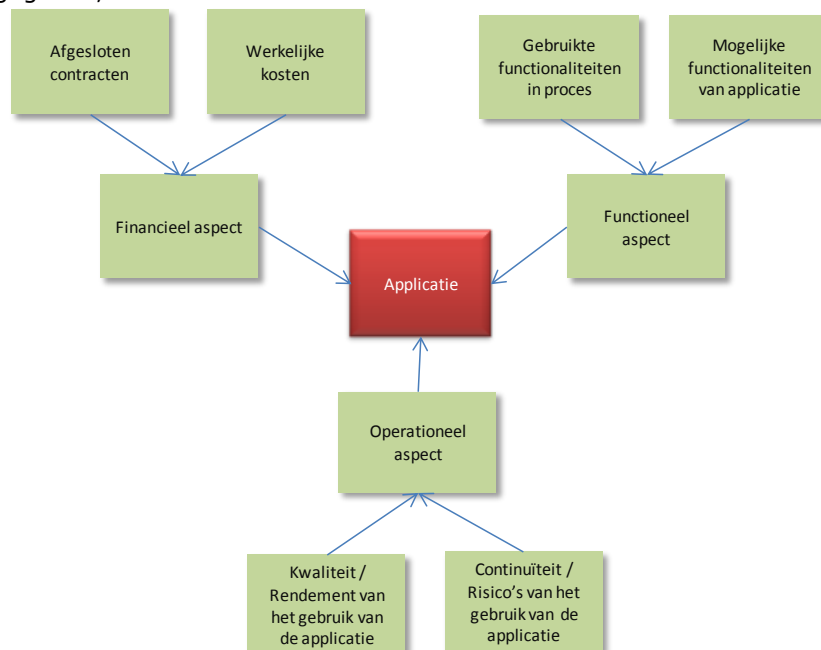
2 Model

2.1 Kernpunten van het model

1. Financiën leidend: alle directe en indirecte applicatiekosten worden op basis van diverse toewijzingsmethoden toebedeeld aan applicaties, waardoor altijd de financiële component inzichtelijk is en kan worden meegenomen in besluitvorming.
2. Proces leidend: voor alle applicaties is helder welke bedrijfsonderdelen/processen/functionaliiteit het ondersteunt, zodat dit gebruikt kan worden in impactanalyses en besparingsonderzoeken.
3. Integraal: alle (voor management en besluitvorming) relevante eigenschappen van applicaties worden in dit model verzameld (uit bestaande bronnen).
4. Transparant en toegankelijk: eigenschappen van applicaties komen voort uit feiten en zekerheden, waarvan herkomst eenduidig en herleidbaar is; bij ontbrekende gegevens worden op eenduidige en verifieerbare wijze aannames gedaan, die gebaseerd zijn op best practices en marktstandaarden.

2.2 Opbouw

Consistente en integrale informatie verzamelen over applicaties wordt gedaan op basis van drie aspecten: financieel, functioneel en operationeel. Hieronder zijn de kernelementen van deze aspecten weergegeven, de basis onder het GEMSS-3D.

Onder deze aspecten wordt een veelheid aan gegevens verzameld, waarvan de diepgang mede wordt bepaald door de (kwaliteit van de) beschikbare gegevens.

Samengevat valt het volgende onder de 3 aspecten:

2.2.1 Functioneel:

- Het inventariseren van de functionaliteiten van een applicatie volgens onder ander het GEMMA 2.0 model, Referentiecomponenten 3D.
- Deze worden afgezet tegen de "huidige" gebruikte functionaliteiten van een applicatie om een besparingspotentieel te kunnen gaan vaststellen.
- Het analyseren van functionaliteiten op gebruikte processen.

2.2.2 Financieel:

- Richt zich op het verzamelen van aanschaf-, onderhoud- en licentiecontracten en de daarmee gemoeide kosten. Hiermee kan een Total-Cost-of-Ownership (TCO)-berekening per applicatie worden gemaakt.
- Directe en indirecte kosten worden toegewezen over alle applicaties.
- Applicatie continuïteit inventarisatie, waarmee het risico van de applicatie inzichtelijk wordt. Het aantal afgesloten contracten zal worden afgezet tegen de werkelijk kosten.

2.2.3 Operationeel:

- Beslaglegging van de applicatie binnen beheersorganisatie, het aantal FTE per applicatie.
- Toekennen van server en databasegebruik per applicatie.

De drie perspectieven geven gezamenlijk een betrouwbaar beeld van de applicatie om de doelstelling te bereiken, besparingspotentieel en om de impact van veranderingen te kunnen bepalen.

Om de doelstellingen te realiseren is het onvermijdelijk dat alle details worden meegenomen, omdat anders een onvolledig beeld kan worden gegeven. Dit betekent dat alle verschillende versies van alle (op een werkplek of netwerk of andere infra component) geïnstalleerde of gebruikte applicaties zullen worden meegenomen in de registratie omdat allen beslag leggen op resources, waaraan kosten zijn verbonden.

2.3 Indicatie van besparingspotentieel

Onderstaand geeft een indruk van het (type) besparingspotentieel dat kan worden onderkend binnen een gemeente:

- Dubbele applicaties voor (gedeeltelijk) dezelfde functionaliteit.
- Applicaties die niet gebruikt worden.
- Voorkomen van aanschaf nieuwe applicaties.
- Meerdere versies van dezelfde applicatie, onnodig resourcebeslag.
- Hoge kosten/ TCO voor een applicatie die een proces ondersteund, waar uit de verzamelde integrale database blijkt dat andere gemeente voor dezelfde procesfunctie lagere kosten/TCO heeft.
- Hoge beheerinspanning van applicatie (FTE), t.o.v. verzamelde integrale database.

3 Aanpak

3.1 Project aanpak

	Stap
1	Kick-off
2	Verzamelen/ invullen concept model
3	Bespreken concept model met gemeente
4	Bespreken concept besparingspotentieel met gemeente
5	Opleveren eindrapportage
6	Acceptatie door gemeente

Om controle te behouden over de voortgang is het raadzaam om onderstaande aanpak te hanteren tijdens de uitvoering. De aanpak is onderverdeeld in vier fases:

Fase 1: Voorbereiding:

- Kick-off bij gemeente inclusief voorbereiding
- Verzamelen en beoordelen broninformatie

Fase 2: Invullen GEMSS-3D:

- Invullen model alle 3 aspecten
- Integrale controle, beoordeling, afstemming model
- Voorleggen ingevuld conceptmodel, invullen witte vlekken
- Bijwerken model a.d.h.v. gesprekken
- GEMSS-3D voor gemeente ingevuld
- Consistentie checklist uitvoeren

Fase 3: Bepalen besparingspotentieel:

- Analyse, beoordeling en bepalen besparingspotentieel
- Maken eindrapportage
- Rapport bespreken met gemeente

Het is van belang eerst iedere fase (voorbereiding, invullen GEMSS-3D, bepalen besparingspotentieel) te voltooien voordat begonnen kan worden aan een volgende fase, dit ter voorkoming van inconsistenties binnen het model.

3.2 Het doel bereiken

Om de beheersituatie en impact over het applicatielandschap te kunnen vaststellen is onderstaande informatie noodzakelijk:

- Functionele informatie:
  - Applicatie status
  - Type besparing
  - Ambitie niveau
  - Afkomst van
  - Echte besparing
  - Incasseringstype
  - Mogelijk alternatief
  - Toelichting functioneel
  - Gemma toekenning
  - Quantra typering
  - Domeinen (Producten en diensten)
- Financiële informatie:
  - Naam leverancier
  - Aanschafwaarde
  - Licentiekosten totaal
  - Contract functioneel beheer
  - Contract Technisch beheer
  - Support contract
  - Extern support contract
  - Actuele kosten
  - Totale directe kosten
  - Totale indirecte kosten
- Operationele informatie:
  - Beheersinspanning Functioneel beheer
  - Beheersinspanning Technische beheer
  - Beheersinspanning Ontwikkelaar

Bovenstaande informatie aspecten zal in hoofdstuk 4, 5 en 6 behandeld worden.

3.3 Benodigde informatie

Het applicatie landschap is onderverdeeld in drie aspecten; financieel, functioneel en operationeel. Binnen ieder aspect kunnen verschillende type informatiebronnen opgevraagd worden.

Onderstaand overzicht dient als leidraad tijdens het invullen van het GEMSS-3D. Verzamel onderstaande informatiebronnen:

Domein	Typering
Functioneel	Architectuurplaten
Functioneel	Procesbeschrijvingen
Functioneel	Gebruikershandleidingen (applicaties)
Functioneel	Indelingsclassificaties van functionaliteit van applicatie
Functioneel	Overige (lokale) inventarisaties
Financieel	Rapporten, documenten analyses en vergelijkingen kostenniveau (Benchmarking)
Financieel	Kostenoverzicht software applicaties
Financieel	Budget IT voorzieningen
Financieel	Werkelijke kosten IT
Financieel	Contractadministratie
Financieel	Personeelskosten
Financieel	Facturenadministratie
Operationeel	Overzicht gebruikte licenties
Operationeel	Servers en databases (CMDB)
Operationeel	Rapporten/analyses betrouwbaarheid etc. van de infra
Operationeel	Overzicht aanwezige applicaties
Operationeel	Overzicht van geregistreerde incidenten per applicatie
Operationeel	Netwerk overzichten
Operationeel	Proces/richtlijnen voor inkoop
Operationeel	Beheerportaal servers/ databases van applicaties
Operationeel	Applicatie rationalisatie
Operationeel	Gebruikers inventarisatie
Overig	Organisatieschema gemeente
Overig	Organisatieschema IT-afdeling
Overig	Organisatieschema gemeente
Overig	Overzicht van TB/FB/DBA

3.4 Contactpersonen

Na het verzamelen en verwerken van de informatiebronnen kunnen de gesprekken uitgevoerd worden. De gesprekken hebben een tweeledig doel, (1) functionele informatie vergaren en (2) het toetsen van de broninformatie in het model.

Hieronder is een overzicht opgenomen die gebruikt kan worden als leidraad naar het zoeken / inplannen van de gesprekken binnen de domeinen.

Domein	Functie
Financieel	Financieel medewerker
Financieel	Contract- en accountmanager
Functioneel	Functioneel beheer
Functioneel	Hoofd sectie ICT
Functioneel	Specialist GBA
Functioneel	Functioneel beheer(ders)
Functioneel	Superuser(s) / specialist
Functioneel	Functioneel beheer
Operationeel	Technisch beheer
Operationeel	Databasebeheerder
Operationeel	Adviseur ICT
Operationeel	Technisch applicatiebeheerder
Operationeel	Applicatiearchitect
Operationeel	Projectmanager
Operationeel	Projectleider

3.5 Applicatielijst

De voorbereidingen voor het opstellen van het GEMSS-3D staan centraal in fase 1. Onderdeel van fase 1 is de "Intake" van de gemeente, doel van de intake is om afspraken te maken rondom de tijdsduur van het project, beschikbaarheid van mensen en contactpersonen aanstellen.

Na de voorbereidingen volgt de kick-off, hier zullen alle projectleden van beide partijen kennismaken met elkaar. De kennismaking, geeft direct de mogelijkheid om afspraken te maken rondom het uitwisselen van informatiebronnen van het financiële, functionele en operationele aspect. Doel van de afspraken is om alle relevante informatiebronnen te verzamelen en te beoordelen op relevantie / kwaliteit.

Na het uitvoeren van de voorbereiding (fase 1) is het doel om het model in te gaan vullen (fase 2). Verzamelen daarvoor alle unieke applicaties (inclusief versies) en verwerk deze in de inventarisatielijst zoals hieronder weergegeven. Het kan voorkomen dat een applicatie niet consistent is geregistreerd in de brondocumentatie, zoals bijvoorbeeld: "Microsoft office 2010" en "Microsoft office service pack 3". Noteer beide applicatienamen, op een later moment kan één van beide gekenmerkt worden als vervuiling (later hier meer over).

GEMEENTE

ALGEMENE APPLICATIE INFORMATIE				
		Document		
Organisatie	App_Nr	Bron	Applicatie naam	Versie
Naam gemeente	1	Applicatielijst gemeente	Applicatie 1	1.1
Naam gemeente	2	Applicatielijst gemeente	Applicatie 2	14.1.5
Naam gemeente	3	Totaaloverzicht_Software	Applicatie 3	SP4
Naam gemeente	4	Applicatielijst gemeente - v2	Applicatie 4	7
Naam gemeente	5	Applicatielijst gemeente - v2	Applicatie 5	10.3

Vul algemene informatie per applicatie toe aan de applicatielijst. Onderstaande punten vallen onder algemene applicatie informatie:

- Applicatienummer: is het uniek nummer per applicatie in de lijst.
- Document Bron: naam van het document zoals opgeslagen / aangeleverd.
- Versie: indien bekend uit de brondocumentatie.

Tijdens het gehele traject zullen mogelijke nieuwe bronnen en daarmee applicaties bekend worden gemaakt.

4 Financieel aspect

In onderstaand hoofdstuk wordt toegelicht hoe een financiële analyse wordt uitgevoerd om de kosten van applicaties inzichtelijk te krijgen.

Het financiële aspect omvat:

- Toewijzen van directe kosten aan applicaties
- Toewijzen van indirecte kosten aan applicaties

4.1 Opbouw

Stappenplan	
1.	Verzamel brondocumentatie in de vorm van facturen, contracten, kostenkaarten, crediteurenkaarten.
2.	Vul de financiële velden voor de direct toewijsbare kosten in de applicatielijst op basis van bovengenoemde documentatie. Voeg indien van toepassing nieuwe applicaties aan de lijst.
3.	Bereken de indirecte kosten per applicatie <ul style="list-style-type: none"> a. Personeelskosten b. Algemene niet direct aan een applicatie toewijsbare kosten
4.	Sluit de (sub)totalen in de applicatielijst aan met het financieel dashboard en het detailoverzicht van de personeelskosten per functiecategorie.

Bij de toewijzing van kosten aan applicaties wordt onderscheidt gemaakt tussen kosten die direct en indirect toegewezen kunnen worden.

4.1.1 Directe kosten

Direct toewijsbaar zijn support- en licentiekosten, deze zijn te vinden in de contracten en op facturen. Vraag hiervoor bij de contactpersoon de IT gerelateerde (support en inkoop) contracten op. Hierin vind je informatie over de duur van de licentie, welke prijs daarvoor wordt betaald, regelingen omtrent support en verrekening hiervan, en het aantal licenties dat verstrekt is.

Veel gemeenten beheren hun contractenadministratie niet centraal of in het geheel niet waardoor de administratie niet beschikbaar of niet volledig is.

In dat geval zal een intensieve inventarisatie uitgevoerd moeten worden voor applicaties met een besparingspotentieel.

Tevens is het zinvol om te inventariseren welk type contracten belangrijke leveranciers standaard aanbieden. Indien noodzakelijk kan er op basis van deze informatie een aanneme worden gedaan. Hetzelfde geldt voor licentieadministraties, deze zijn vaak niet aanwezig, of worden pas sinds kort bijgehouden waardoor deze alleen volledig is voor recent aangeschafte licenties.

Voer in dat geval een intensieve inventarisatie voor applicaties met een besparingspotentieel en doe zo nodig een goed onderbouwde aanneme op basis van de standaard licentieoverzichten die belangrijke leveranciers aanbieden. Inzicht in de standaardcontracten en – licenties kan verkregen worden op basis van desk research (website leverancier) en op basis van de contracten die we

tijdens de inventarisaties bij andere gemeenten hebben ingezien.

Let in het bijzonder op afspraken rondom support in de contracten. Hiervoor zijn twee voorkomende constructies:

- Support uren (gelimiteerd) zijn ingekocht tegen een vooraf overeengekomen tarief
- Support uren zijn niet ingekocht en worden verrekend naar ratio van gebruik.

Raadpleeg tevens de specificaties van de IT kostenrekeningen welke gebruikt worden binnen de ICT kostenplaats en de gemeentebreed gebruikte kostenrekening voor het boeken van IT gerelateerde kosten (bijvoorbeeld software-, onderhoud-, externe inhuurkostenrekeningen). Afhankelijk van de organisatorische inrichting binnen de gemeente zullen de kosten via de ICT kostenplaats lopen of via specifieke kostenrekeningen waarop verschillende kostenplaatsen boeken. Ook de crediteurenkaart waarbij gezocht wordt op leverancier kan als bron worden gebruikt wanneer het vermoeden bestaat dat kosten ook op andere kostenrekeningen geboekt zijn dan de ICT gerelateerde kostenrekeningen of -plaatsen.

4.1.2 Indirecte kosten

Personeelskosten intern

Ten behoeve van het toewijzen van personeelskosten (beheer, ontwikkeling) aan applicaties moet een overzicht opgevraagd worden van het aantal FTE binnen de afdeling ICT ingedeeld in onderstaande functiegroepen:

- Functioneel beheerder
- Technisch applicatie beheerder
- Technisch beheerder
- Ontwikkelaar
- Generiek (omvat alle functies anders dan bovenstaande. Bijvoorbeeld staff functies, helpdesk medewerker, werkplekbeheer)

Tevens moet bepaald worden wat de personeelskosten van de afdeling ICT zijn. Dit biedt de mogelijkheid het aantal FTE binnen de afdeling ICT af te zetten tegen de totale personeelskosten van de afdeling waarmee een tarief voor 1 FTE bepaald kan worden.

Personeelskosten afd. IT	
Totale personeelskosten afd. IT	€ 2.500.000,00
Gemiddelde per personeelslid	€ 62.500,00
Uitsplitsing personeelskosten	
FB binnen afd. IT	€ 625.000,00
TAB binnen afd. IT	€ 375.000,00
TB binnen afd. IT	€ 250.000,00
DB binnen afd. IT	€ 325.000,00
Ontwikkelaars binnen afd. IT	€ 375.000,00
Overige binnen afd. IT	€ 550.000,00
Totaal personeelskosten	€ 2.500.000,00
Verschil	€ 0,00
FB buiten afd. IT	€ 1.125.000,00
Totaal personeelskosten	€ 3.625.000,00

Voor functioneel beheer taken die verricht worden door medewerkers welke voor een andere afdeling werkzaam zijn dan de afdeling ICT moet hetzelfde standaard tarief per FTE gehanteerd worden. Ten behoeve van het overzicht dient een lijst samengesteld dan wel opgevraagd van de functioneel beheerders of superusers buiten de afdeling. Stem af met de ICT manager voor welk FTE percentage deze medewerkers zich inzetten voor het beheer van applicaties.

De totale kosten voor functioneel beheer buiten de afdeling ICT kunnen op deze wijze worden bepaald en opgenomen worden in het financiële dashboard.

Indien een van bovengenoemde functiegroepen volledig is uitbesteed zal het contract danwel jaarfactuur opgevraagd moeten worden. Deze kosten moeten in dat geval additioneel toegevoegd worden voor deze specifieke functiegroep zonder het vermelde aantal FTE verhogen.

Indien de activiteiten voor een functiegroep in zijn geheel niet aanwezig is binnen de gemeente (bijvoorbeeld ontwikkelaars) dan worden hiervoor geen kosten toegekend aan applicaties.

De gehele lijst moet gecontroleerd en bevestigd worden door de ICT-afdelingsmanager. Bijzondere aandacht moet er zijn voor het FTE percentage per medewerker en gecombineerde functierollen.

Beheerkosten extern

Door de kosten voor extern beheer (technisch, functioneel) apart van de andere directe kosten op te nemen kunnen de beheerskosten voor een applicatie nauwkeuriger bepaald worden.

Kijk hiervoor op de factuur en bepaal of het supportkosten betreffen voor functioneel of technisch beheer betreft. Extrapoler of deduceer deze kosten zo nodig tot een volledig jaar. Als het een contract betreft voor het beheer van meerdere applicaties verdeel de kosten dan conform de specificatie of evenredig over de applicaties.

Investerings en afschrijvingen

Op basis van de Gemeentewet artikel 212, lid 2a mogen gemeenten en provinciën software (incl. implementatiekosten) en gebruiksrechten activeren met een waarde boven de 25.000 euro.

Opvallend daarbij is dat deze als materiele vaste activa (MVA) geclassificeerd worden.

Gebruikersrechten (licenties) voor onbepaalde duur mogen geactiveerd worden, gebruikersrechten voor bepaalde duur maar meer dan 1 jaar mogen niet geactiveerd worden als MVA moeten in de transitoria opgenomen worden.

In de praktijk blijken investeringen in hardware en software bij gemeenten zelden tot niet geactiveerd te worden. Vermoedelijk wordt door veroorzaakt doordat gemeenten qua organisatie geen winstoogmerk hebben en (jaar)budget georiënteerd werken en rapporteren. Gevolg is dat de kosten voor aanschaf van software en gebruikersrechten direct genomen worden in het jaar van aanschaf. Daardoor zijn veel aanschafkosten niet te vinden in het boekjaar dat als referentiejaar gebruikt wordt.

Voor de inventarisatie heeft dit tot gevolg dat het activaregister slechts beperkt inzicht zal bieden in de aanwezige hardware en software, leeftijd en vervangingswaarde, en het merendeel van de aanschafkosten niet te vinden zijn in het referentiejaar.

Door het saneren van een applicatie worden niet alleen de vaste en variabele kosten verlaagd voor de exploitatie van de applicatie maar hoeft deze ook niet vervangen te worden, evenals dat deel van de hardware waar de applicatie op geïnstalleerd staat.

Hier kan op de volgende manier mee worden omgegaan:

1. Ga na of er voorziening is voor de vervanging voor specifieke applicaties.
2. Voor applicaties met besparingspotentieel waarbij geen directe kosten zijn gevonden factuur opzoeken van aanschaf in boekhouding (in andere boekjaren), bijvoorbeeld door het zoeken op leverancier. Voor applicaties met besparingspotentieel waarbij geen directe kosten zijn gevonden bij leverancier opvragen danwel door desk research.

Project en implementatiekosten

Project- en implementatiekosten van nieuwe applicaties zijn incidentele kosten die het beeld van de kosten van een applicatie kunnen vertekenen. Hoewel dit applicatie gerelateerde kosten zijn is het karakter van deze kosten niet representatief voor de jaarlijkse kosten van de applicatie.

Omdat gemeenten over het algemeen deze kosten niet activeren worden de kosten genomen in het boekjaar waarin de activiteiten plaatsvinden.

Het representatieve karakter van project- en implementatiekosten in een specifiek boekjaar is niet altijd eenduidig. Voor verschillende (met name) grote applicaties/ suites zijn er soms meerdere

relevante implementaties per jaar van nieuwe functionaliteiten, updates en koppelingen en hebben daardoor een terugkerend jaarlijks karakter. Voor met name nieuwe applicaties geldt dat de implementatie- en projectkosten voor het inrichten en gebruik nemen van de applicatie eenmalig zijn.

Hiermee kan zal op de volgende manier mee worden omgegaan:

1. Implementatie- en projectkosten bij nieuwe applicaties worden opgenomen in de kolom implementatiekosten en niet als actuele supportkosten. Deze kosten moeten in de analyse niet meegenomen worden als jaarlijkse kosten van een applicatie.
2. Incidentele kosten voor implementatie van nieuwe functionaliteiten, updates en koppelingen die niet jaarlijks voorkomen bij de applicatie worden opgenomen in de kolom implementatiekosten.
3. Voor applicaties waarbij vrijwel jaarlijks implementatie- en projectkosten zijn gemoeid met implementatie van nieuwe functionaliteiten, updates en koppelingen opnemen als actuele supportkosten. Maak hierbij een vergelijking maken met de kosten uit voorgaande jaren voor deze werkzaamheden om te bepalen of de kosten uit het geselecteerde boekjaar representatief zijn.

4.2 Verwerking

4.2.1 Directe kosten

Algemene informatie

Algemene contractinformatie waaronder datum, looptijd, opzegtermijn dient overgenomen te worden van het contract danwel data zoals genoemd op de factuur.

LEVERANCIERS INFORMATIE					
Contract	Contract	Contract	Contract	Contract	Contract
Naam Leverancier	Contract_datum	Contract_ID	Looptijd - maanden	Datumeinde	Opzegtermijn dagen
Leverancier 1	1-2-2013	AB1234	180	31-7-2013	30
Leverancier 2	1-1-2013	12X**	12	31-12-2013	30
Leverancier 3	1-6-2012	PC-062012	12	30-5-2013	120
Leverancier 4	1-10-2012	BD020K	12	30-9-2013	180
Leverancier 5	1-1-2013	-	12	31-12-2013	30

Aanschafwaarde

Specifieke kosten die betrekking hebben op de aanschaf van een applicatie (eenmalige aanschafprijs, implementatiekosten) worden wel opgenomen in het overzicht maar niet beschouwd als onderdeel van de kosten van het beheer en gebruik van een applicaties. Deze kosten worden daarom niet meegerekend in het eindtotaal.

Licentie- en supportkosten worden wel toegerekend aan de applicaties en als terugkerend beschouwd.

Licentiekosten

Licentiekosten en –periode en het aantal afgenomen licenties kunnen worden overgenomen vanuit de betreffende contracten danwel facturen.

Indien de licentieperiode minder dan 1 kalenderjaar bestrijkt extrapoleer dan de licentiekosten naar een volledig kalenderjaar. Mocht de periode meer dan 1 jaar bestrijken bereken dan het bedrag het relevante bedrag voor 1 jaar. Indien het contract meerdere jaren betreft waarin de kosten niet voor alle jaren hetzelfde zijn neem dan de gemiddelde kosten over de vermelde jaren.

Contract	Contract
Aanschafwaarde	Licentiekosten totaal
€ -	€ -
€ -	€ 8.550,00
€ 7.490,00	€ 2.450,00
€ 185.000,00	€ 68.300,00
€ 56.000,00	€ 14.597,40

Investeringskosten

Indien er kosten worden gemaakt die niet onder support vallen maar ten behoeve van doorontwikkeling van de applicatie om deze te laten functioneren binnen het IT landschap van de gemeente worden deze aangemerkt als additionele investeringskosten (na de initiële aanschaf en licentiekosten).

Indien deze kosten niet geactiveerd kunnen worden op de balans maar direct ten laste van de resultatenrekening gaan moeten deze ook meegenomen worden in de kostprijs van de applicatie.

Wijzigingen

Bij een revisie van de applicatie lijst moeten bovenstaande gegevens aangepast worden conform de meest recente facturen en contracten voor bestaande applicaties, en nieuwe applicaties.

Aandachtspunt daarbij is het toewijzen van de kosten aan de corresponderende versie van een applicatie.

Support kosten

Indien er sprake is van een support contract waarbij support vooraf is ingekocht kunnen de kosten overgenomen vanuit het contract dan wel de factuur. De contracten worden ingedeeld naar Functioneel Beheer, Technisch Beheer, dan wel software support/ onderhoud.

Indien het contract <1 jaar oud is extrapoleer dan de supportkosten naar een volledig kalenderjaar. Indien het contract meerdere jaren betreft waarin de kosten niet voor alle jaren hetzelfde zijn neem dan de gemiddelde kosten over de genoemde jaren.

Indien support los ingekocht wordt dan wel binnen het contract verrekend wordt naar ratio van gebruik moeten de kosten worden vastgesteld op basis van facturen. In dit geval worden de kosten geclassificeerd als "actuele support kosten".

Indien er geen contractenadministratie (bij de financiële administratie, IT manager, inkoopafdeling) is zullen de contracten bij de individuele afdelingen opgevraagd moeten worden.

Ext. support	Ext. support	Extern	Ext. support	Investeringskosten
Contract	Contract	Contract	Boekhouding	Boekhouding
contract FB	contract TB	Support contract	Actuele kst	Jaarlijks
€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
€ -	€ 1.000,00	€ -	€ 5.174,06	€ 2.200,00
€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ -	€ 10.000,00	€ 6.500,00	€ -
€ 2.100,00	€ -	€ 1.250,00	€ -	€ -

4.2.2 Indirecte kosten

De indirecte personeelskosten van een applicatie hebben betrekking op personeel, servers en databases.

Personeel (functioneel beheer, technisch applicatie beheer, ontwikkelaars)

Op basis van de informatie van de IT manager en de financiële administratie kan het aantal Full Time Employees (FTE) bepaald worden en de personeelskosten voor salarissen. Op basis hiervan kan een gemiddeld tarief per FTE bepaald worden.

Per medewerker kan in het overzicht afhankelijk van het FTE percentage een kostprijs berekend worden. De kostentoewijzing aan applicaties gebeurt door het aantal applicaties dat de medewerker beheert en de onderlinge procentuele tijdsverdeling waarmee de medewerker zich met het beheer van deze applicaties bezighoudt. Zie hiervoor ook paragraaf 6.3.2.

Indien een van bovengenoemde functiegroepen volledig is uitbesteedt zullen de jaarkosten additioneel toegevoegd worden voor die specifieke functiegroep zonder het vermelde aantal FTE verhogen.

Wijzigingen in aantal FTE

Bij wijzigingen van het aantal FTE zullen de kosten gedurende het jaar stijgen of dalen. Daarom is het raadzaam een gemiddeld FTE tarief vast te stellen over een volledig jaar en uitgaan van het aantal FTE per 31 december. Tussentijdse wijzigingen in het aantal FTE te doorvoeren in de analyse lijst is mogelijk maar vereist twee acties:

1. Het aanpassen van het financiële dashboard waarbij de kosten worden verhoogd of verlaagd met het betreffende FTE percentage * FTE tarief;
2. Bij medewerkers met een beheer- of ontwikkelfunctie het toewijzen van applicaties indien het een nieuwe medewerker betreft, en bij het vertrek van een medewerker diens naam te verwijderen bij de gerelateerde applicaties.

Indirect aan applicatie toewijsbare kostencomponenten							
1. Beheer			2 Infra/Hardware incl comm 3 Databases				Totale beheerkosten
Functioneel	Technisch appl.	Ontwikkelaars	Servers	Technisch beheer	CMDb	Database beheer	Totaal FTE beheer kosten
EUR FB	Eur TAB	EUR ONTW.	#Servers	EUR TB	#Databases	EUR DB	Totaal FTE beheer kosten
€ 0,00	€ 7.500,00	€ 19.064,00	2	€ 17.261,37	1	€ 1.719,82	€ 45.545,19
€ 21.000,00	€ 0,00	€ 0,00	5	€ 43.153,43	5	€ 8.599,08	€ 72.752,51
€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	0	€ 0,00	0	-	€ 0,00
€ 90.000,00	€ 45.000,00	€ 0,00	1	€ 8.630,69	2	€ 3.439,63	€ 147.070,32
€ 6.500,00	€ 2.250,00	€ 0,00	1	€ 8.630,69	1	€ 1.719,82	€ 19.100,50

Servers (technisch beheerders)

Voor de kosten voor servers worden de personeelskosten van de technisch beheerders gebruikt. Door het delen van de personeelskosten voor deze functiegroep (op basis van het eerder bepaalde gemiddelde tarief per FTE) kan er een tarief per server berekend worden door het aantal servers binnen de organisatie.

Op basis van het servergebruik van een applicatie kunnen er serverkosten aan een applicatie toegewezen worden.

Databases (database beheerders)

De kosten voor databases voor een individuele applicatie worden berekend door de personeelskosten voor databasebeheerders (op basis van gemiddeld FTE tarief) te delen door het aantal databases dat in gebruik is binnen de organisatie. Hiermee wordt een tarief per database bepaald. Doordat per applicatie het aantal gerelateerde databases is aangegeven kunnen de databasekosten voor een specifieke applicatie bepaald worden.

Generiek personeel

De kosten voor medewerkers in functies anders dan bovenstaand worden verdeeld onder alle applicaties gezamenlijk. Hiermee ontstaat er een tarief (algemene opslag) voor de applicaties.

Overige indirecte kosten

Niet alle kosten blijken direct te verbinden te zijn aan een specifieke applicaties. Naast personeelskosten voor generieke IT functies zijn dat bijvoorbeeld kosten voor informatiebeveiliging, verbindingenhuur, datalijnen. Het streven blijft om kosten om direct toe te wijzen aan applicaties, waar dat niet mogelijk wordt de som van deze kosten verdeeld over alle applicaties binnen de gemeente (algemene opslag).

De uiteindelijke kostencalculatie van een applicatie is in onderstaand voorbeeld weergegeven:

Voorbeeld kosten applicatie	
Directe kosten	€ 16.924,06
Personeelskosten beheer	€ 73.218,98
Algemene opslag	
Personeelskosten generiek	€ 2.403,85
Overige indirecte kosten	€ 2.747,25
Totale kosten applicatie	€ 95.294,14

Aansluiting met het financiële dashboard

De som van de toegewezen kosten in de applicatielijst moet overeenkomen met het totaalbedrag aan applicatie gerelateerde IT kosten in het financiële dashboard.

Tevens zal er gecontroleerd moeten worden of de personeelskosten per functiecategorie (functioneel beheer, technisch applicatie beheer, ontwikkeling, database beheer en technisch beheer) aansluiten met het vastgestelde bedrag binnen de personeelskosten per categorie.

4.3 Toetsing

Nadat de broninformatie verwerkt is binnen het financiële aspect moeten de volgende controles uit om de consistentie van de gegevens te waarborgen. Indien onderstaande de consistentie controle worden uitgevoerd zijn dient het model voorgelegd te worden aan de gemeente te goedkeuring.

Pas het model aan op basis van de feedback zoals door de gemeente aangeleverd.

Nr	Categorie I	Categorie II	Controle
27	Financieel	Technisch Beheer	Op basis van het aantal servers dient het bedrag opslag per server (Tabblad indirecte kosten) toegekend te worden aan alle applicaties waar 1 of meerdere servers zijn toegewezen. Het totaal bedrag van deze kolom moet aansluiten met totaal technisch beheer in tabblad indirecte kosten.
28	Financieel	Database beheer	Op basis van het aantal databases dient het bedrag

			opslag per server (Tabblad indirecte kosten) toegekend te worden aan alle applicaties waar 1 of meerdere databases zijn toegewezen. Het totaal bedrag van deze kolom moet aansluiten met totaal database beheer in tabblad indirecte kosten.
29	Financieel	Totaal FTE beheerkosten	Deze kolom moet aansluiten met het totaal van de kolommen EUR FB, EUR TAB, Euro Ontw, Euro TB, Euro DB
30	Financieel	Overige kosten opslag	Op basis van het #aantal applicaties excl. Vervuilingen dienen de kosten overige opslag zoals vermeld in tabblad indirecte kosten evenredig verdeeld te worden over alle applicaties. Totaal moet aansluiten.
31	Financieel	Totaal indirecte kosten	Kolom moet aansluiten met het fin. dashboard "indirect toegewezen kosten"
32	Financieel	Totale kosten	Kolom moet aansluiten met het fin. dashboard totale kosten.
35	Financieel	Indirecte applicatiekosten.	Aantal Fte's dient aan te sluiten bij de totalen op tabblad personeelskosten
36	Financieel	Indirecte applicatiekosten.	Aantal applicaties beheerd door FB, Superusers, TAB en ontwikkelaars dienen aan te sluiten met tabblad personeelskosten en tabblad Applicatie Inventarisatie
37	Financieel	Indirecte applicatiekosten.	Aantal servers en databases dienen aan te sluiten met tabblad Applicatie Inventarisatie

5 Functioneel aspect

5.1 Opbouw

Dit hoofdstuk behandelt de toelichting hoe functionaliteiten aan applicaties toe te kennen.

Het doel van het functionele aspect is het bepalen van de functionaliteit van de applicatie, zodat inzichtelijk wordt welke processen ondersteunt worden. Nadat alle functionaliteiten bekend zijn kan de begonnen worden met de analyse uitgevoerd om het besparingspotentieel te lokaliseren.

Het functionele aspect omvat:

- Inventariseren van informatie(bronnen)
- Toekennen van functionele classificatie volgens 3D Referentiecomponenten (SWC en GEMMA 2.0)

5.2 Inventarisatie

Om de functionele classificatie aan een applicatie te koppelen zijn twee typebronnen vereist, (1) informatiebronnen (documentatie) en (2) interviews met functioneel en technisch beheerders, zowel binnen als buiten de vak afdelingen.

Op basis van de informatie kunnen applicaties met gelijke functionaliteiten als doublure bestempeld worden waarmee een besparingspotentieel gelokaliseerd kan worden.

5.2.1 Stap 1: informatiebronnen

Verzamel alle informatiebronnen (documentenlijst) zoals opgegeven in hoofdstuk "3.3 Benodigde informatie", die over enige informatie beschikken rondom applicatie functie(s). Verwerk deze informatie in de totaalijst "Opmerkingen" of als een goede classificatie gevonden is de kolom "Quantra typering". De informatie zal ter ondersteuning zijn tijdens het voeren van interviews met functioneel en technisch beheerders.

5.2.2 Stap 2: gesprekken

Tijdens de gesprekken moet duidelijk worden welke functionaliteit(en) binnen de gemeente daadwerkelijk gebruikt worden. In de totaalijst staat de kolom "Quantra typering" zorg voor iedere applicatie hier passende waarde, die direct duidelijk maakt wat de applicatie doet. Deze informatie zal dienen als invulling.

5.4 Toetsing

Nadat de broninformatie verwerkt is binnen het financiële aspect moeten de volgende controles uitgevoerd worden om de consistentie van de gegevens te waarborgen. Nadien onderstaande controles uitgevoerd zijn, dient het model voorgelegd te worden aan de gemeente ter goedkeuring. Pas het model aan op basis van de feedback zoals door de gemeente aangeleverd.

Nr	Categorie		Controle
10	Functioneel	Software Catalogus	Iedere applicatie dient te beschikken over een Software Catalogus classificatie (Referentiecomponent en GEMMA). De Software Catalogus kolommen mogen geen lege cellen bevatten.
11	Functioneel	Gemeentelijke producten en diensten	Iedere applicatie dient te beschikken over minimaal 1 kruisje (x) product of dienst.
12	Functioneel	Proces classificatie	Iedere applicatie dient te beschikken over minimaal 1 kruisje (x) proces classificatie.
13	Functioneel	Functionele classificatie	Iedere applicatie dient te beschikken over 1 kruisje (x) functionele classificatie.
14	Functioneel	Quantra functionele classificatie	Ieder applicatie dient te een Quantra functionele beschrijving te hebben. Controleer de velden op lege cellen.

6 Operationeel aspect

6.1 Opbouw

Dit hoofdstuk behandelt de toelichting hoe de personeelskosten en servers- en database toe te kennen als de operationele server- en database kernmerken.

Binnen het operationele aspect staat het beheer in relatie met FTE, servers- en database management centraal. Door het toekennen van het operationele aspect in het model kunnen de beheerskosten berekend worden per applicatie.

6.2 Inventarisatie

Het operationele aspect bevat de beheersinspanning van een applicatie op de functioneel-, technisch beheerder als de ontwikkelaar. Afhankelijk van de gemeente toegewezen FTE van medewerkers zal een percentage toegekend worden per applicatie. Het doel hiervan is dat het verschil tussen grote (tijdrovende) en kleine (minder tijdrovende) applicaties de juiste FTE weging krijgen. Het verkrijgen van informatie van servers en database kan opgevraagd worden bij de database beheerder en systeem specialist. De doelstelling is per applicatie inzichtelijk te maken het aantal gekoppelde servers en databases met technische eigenschappen (type platform).

Het toekennen van de servers en database per applicatie maakt het mogelijk de FTE beheerders kosten te bereken. De volgende gegevens zijn nodig voor het toekennen:

- Overzichten van server en databases per applicatie.
- FTE overzicht van medewerkers die enige vorm van beheer uitvoeren over applicaties.
  - Functioneel beheerder
  - Technisch beheerder
  - Technisch applicatie beheerder
  - Ontwikkelaar
  - Database beheerder

Door de technische eigenschappen toe te kennen van de servers en database kan de impact van verandering bepaald worden bij het uitvoeren van het besparingspotentieel.

o

6.3 Verwerking

6.3.1 Server en databases

Het toewijzen van server en databases per applicatie dient als volgt uitgevoerd te worden: Neem uit het Configuration Management Data Base (CMDB) overzicht per applicatie het aantal server(s) en/of database(s) over. Het toekennen van servers en databases moet leiden tot het toekennen van de kostprijs per server en database zoals beschreven in hoofdstuk 4. Het voorbeeld in de afbeelding laat de relatie zien tussen het aantal servers en databases en kosten hiervoor.

2 Infra/Hardware incl comm		3 Databases		Totale beheerkosten
Servers	Technisch beheer	CMDB	Database beheer	Totaal FTE beheer kosten
#Servers	EUR TB	#Databases	EUR DB	Totaal FTE beheer kosten
1	€ 8.630,69	3	€ 4.836,98	€ 32.531,90
1	€ 8.630,69	2	€ 3.224,66	€ 11.855,34
1	€ 8.630,69	3	€ 4.836,98	€ 13.467,67
5	€ 43.153,43	6	€ 9.673,97	€ 52.827,40
1	€ 8.630,69	2	€ 3.224,66	€ 11.855,34

6.3.2 Personeel (FTE)

Het toekennen van het FTE is driedelig:

- Het toekennen van de functioneel en technisch beheerder, met een aanvulling of de applicatie intern ontwikkeld is (Ja/nee).
- Het toekennen van FTE uren.
- Het toekennen van de beheersinspanning (%) per applicatie.

De functioneel- en technisch beheerder onderhouden de applicatie. De functioneel beheerder met name verantwoordelijk voor het goed laten aansluiten van de applicatie functionaliteiten naar de eindgebruikers toe, zodat zij hun werkzaamheden kunnen uitvoeren (business en IT-alignment). De technisch beheerder is verantwoordelijk voor het onderhouden van o.a. de server en database koppelingen.

Beheerinspanning

Na het vaststellen van het FTE percentage per beheerder kan begonnen worden met het toekennen van de beheerinspanning. De afbeelding hieronder laat zien dat per applicatie een wegingspercentage toegekend kan worden om grote tijdrovende applicatie zwaarder te laten drukken dan kleinere applicaties. Deze specifieke informatie dient afkomstig te zijn van uit de gemeente.

% Beheersinspanning FB	% Beheersinspanning TAB	% Beheer inspanning ont.
14%	2%	11%
75%	9%	33%
65%	5%	45%
6%	24%	14%
7%	0%	9%

De totale som van het percentage (%) dient altijd 100% te zijn per beheerder.

Server & Database

Bij het toekennen van de server en database kernmerken de volgende gegevens ingevuld te worden:

- Aantal Servers
- Aantal Databases

In de afbeelding hieronder is een voorbeeld opgenomen van de ingevulde velden.

#Servers	#Databases
1	1
3	4
2	2

Bovenstaande informatie dient opgevraagd te worden bij de technisch- en database beheerder. De technisch beheerder is verantwoordelijk voor het leveren van de gewenste server informatie en de databasebeheerder voor database informatie.

6.4 Toetsing

Nadat de broninformatie verwerkt is binnen het financiële aspect moeten de volgende controles uitgevoerd worden om de consistentie van de gegevens te waarborgen. Nadien onderstaande controles uitgevoerd zijn, dient het model voorgelegd te worden aan de gemeente ter goedkeuring. Pas het model aan op basis van de feedback zoals door de gemeente aangeleverd.

Nr	Categorie		Controle
15	Operationeel	Funct. Beheerder	De namen van de functioneel beheerders dienen 1-op-1 overeen te komen met de namen in het tabblad personeelskosten. Zowel binnen IT als Buiten IT. In geen van beiden tabbladen mogen namen voor komen die niet in de andere staan.
16	Operationeel	Tech. Beheerder	De namen van de technisch applicatie beheerders dienen 1-op-1 overeen te komen met de namen in het tabblad personeelskosten. In geen van beiden tabbladen mogen namen voor komen die niet in de andere staan. Technisch applicatie beheer komt niet voor buiten IT
17	Operationeel	Intern ontwikkeld	Voor alle applicaties die intern ontwikkeld zijn en waar kosten van de ontwikkelaars over verdeeld moeten worden, dient hier een "Ja" te staan.
18	Operationeel	Type applicatie	Elk veld dient gevuld te zijn met 1 van de volgende waarden: Bedrijfsapplicatie; Kantoorautomatisering; Tool; Beheer en Systeem

7 Onderhoud en beheer ingevuld GEMSS-3D model

Het ingevulde GEMSS-3D model heeft als doel inzicht te creëren in het gebruik en de kosten van applicaties, zodat daarmee vastgesteld kan worden of dit voldoende efficiënt en effectief is. Het invullen van de applicatielijst is daarmee geen doel op zich maar biedt de gebruiker de mogelijkheid om een grondige analyse te maken van het bestaande applicatielandschap binnen de gemeente.

Het applicatielandschap is echter niet statisch en daarom is het noodzakelijk om de applicatielijst te onderhouden en beheren door het toevoegen, muteren of verwijderen van applicaties en beheerders, servers, databases en aan applicaties toegekende functionaliteiten en domeinen. Dit kan onderdeel zijn van het reguliere change process binnen IT.

Deze tussentijdse aanpassingen bieden de mogelijkheid om actuele analyses te maken voor de effectiviteit en gebruik van applicaties vanuit het functionele en operationele aspect.

Met betrekking tot financiële analyses is het raadzaam om aanpassingen binnen dat aspect jaarlijks door te voeren vanwege de samenhang tussen de operationele variabelen en de kosten voor personeel voor beheren van applicaties, servers, databases, en de algemene opslag. Door het actualiseren van het financiële dashboard uitgaande van een volledig boekjaar kunnen de nieuwe tarieven vastgesteld worden. Hiermee blijft de aansluiting van het ingevulde model met de financiële administratie behouden.

8 QA/QC

8.1 Samenhang bij toekenning waarden binnen de drie aspecten

- Waarom wijzigen jullie kosten toe van functies die niets met applicaties van doen hebben? (Management, Projectmanagement, adviseurs etc.)?
- Applicaties worden gebruikt als middel voor kosten toewijzing. Overige functies leveren ook bijdrage bij het in stand houden/ondersteunen/vernieuwen van het applicatielandschap*
- 2 Waarom nemen jullie hardware kosten niet mee?
- Binnen gemeente is ervoor gekozen de hardware investeringen in 1x in de lasten op te nemen i.p.v. af te schrijven. Hierdoor geen jaarlijkse zuivere toewijzing mogelijk. Reductie #servers en #DB leidt wel tot reductie in licentiekosten en vermindering hardware vervanging*
- 3 Waarom nemen jullie kosten mee die buiten IT (Product automatisering) vallen?
- Het besparingspotentieel wordt gemeente breed bepaald. Beheerwerkzaamheden buiten IT worden daarom meegenomen.*
- 5 Waarom nemen jullie wel Tele- en Datacommunicatie kosten mee? (alleen datakosten, kosten mobiele telefoons zijn eruit gehaald)
- Datacommunicatiekosten hebben wij meegenomen. Mobiele telefoniekosten zijn eruit gehaald.*
- 6 Afschrijvingslasten zijn toch ook kosten?
- Afschrijvingslasten worden gemeente breed verdeeld en zijn niet uitgesplitst naar IT*
- 7 Waar komen opbrengsten vandaan op een kostenrekening? En waarom hebben jullie deze niet in mindering gebracht?
- Betreft interne boekhoudkundige opbrengsten. Geen echt geld*
- 8 Jullie hebben aan een groot deel van de applicaties geen directe kosten toegewezen. Wie zegt dat dit representatief is?
- Binnen gemeente is ervoor gekozen de software investeringen in 1x in de lasten op te nemen i.p.v. af te schrijven. Hierdoor geen jaarlijkse zuivere toewijzing mogelijk. Op het totaal zien is 2012 representatief jaar*
- 9 Personeelskosten buiten IT? Waarom meenemen?
- Zie 3.*
- 10 2012 is niet representatief voor 2014. FTE-reductie is al (deels)doorgevoerd. Er valt dus niets indirect te besparen.
- Het gebruik van applicaties en beheer zijn wel getoetst qua gebruik in 2013. Indirecte besparing moet wel mogelijk zijn.*
- 11 Zoveel applicaties hebben wij niet in huis.
- Inventarisatie is tot stand gekomen uit diverse bronnen; Beheerportaal, Active directory, Licentieadm. en Fin. Administratie.*
- 12 Waarom overhead toeslag evenredig over alle applicaties?
- Elke applicatie kost geld*
- 13 Hoe hebben jullie de serverkosten berekend voor servers die niet te koppelen zijn aan applicaties? (DC's, Storage, ESX servers)
- ESX servers zijn toegewezen aan VMware. DC's vragen relatief weinig onderhoud en is zeer beperkt aantal servers.*
- 14 Waarom hebben jullie FTE kosten voor databases evenredig verdeeld? Er zijn databases die nauwelijks beheer vragen.
- Indien mogelijk is urenregistratie aan te leveren dan kan verdeling anders.*
- Er moeten investeringen (inspanningen) worden gedaan om applicaties uit te faseren of om in een alternatief te voorzien. Dus geen of lager besparingspotentieel.
- Dat is correct, investering is eenmalig. Besparing is jaarlijks terugkerend. ROI*
- Waarom neem je de proces/handling kosten van een proces dat wordt ondersteund door een applicatie niet mee? Daarmee neem je ook efficiencyverbetering mee in het BP (met A veel goedkoper dan met B);
- Besparingspotentieel beperkt zich tot applicatiekosten. Efficiency verbetering kan wel onderdeel zijn van de BuCa in vervolgfase*
- We hebben net veel geïnvesteerd in het serverpark, die blijven echt wel staan. Dus ook (veel van de) kosten zullen doorlopen, incl. de FTE's van beheer....daar kunnen we weinig/niet op besparen !!!
- Servers zullen blijven draaien, maar er hoeven minders servers vervangen te worden op termijn. Resources kunnen ook efficiënter ingezet worden voor andere doeleinden. Daarmee dus besparing*
- 18 Het is toch onzin om ook kosten van management van IT mee te nemen in de toewijzing?
- IT Management levert ook een bedrag voor het instant houden/vernieuwen van het IT Landschap*
- 19 Als alleen applicaties zonder directe kosten worden gesaneerd, is er dan ook nog aan indirecte kosten te besparen?
- Niet direct gekoppeld aan betreffende applicatie. Substantiële reductie van het aantal applicaties leidt wel tot een reductie van de indirecte kosten.*
- 20 Hoe duur is een SAAS bij jullie?
- Indien SaaS onderdeel is van het applicatiecontract, dan zijn de kosten hiervan toegewezen in de directe kosten.*
- (Bij Rijswijk) is SaaS indirect verdeeld (Econom/Plusine) niet direct toewijsbaar aan specifieke applicatie*

8.2 Controle items (kosten bij items op vervuiling, versies)

Nadat alle aspecten (financieel, functioneel en operationeel) verwerkt voer onderstaande controles uit.

Nr	Categorie		Controle
1	Algemeen	App_Nr	Elke applicatie moet voorzien zijn van een uniek app_nr
2	Algemeen	Bron	Bij elke applicatie moet een herleidbare bron vermeldt staan
3	Algemeen	Versie	Indien meerdere versies van 1 applicatie in de lijst voorkomen, dient gecontroleerd te worden of de versies ook daadwerkelijk actief zijn. Versies die niet meer actief zijn, dienen op vervuiling te worden gezet.
4	Functioneel	Funct. Beheerder	De namen van de functioneel beheerders dienen 1-op-1 overeen te komen met de namen in het tabblad personeelskosten. Zowel binnen IT als Buiten IT. In geen van beiden tabbladen mogen namen voor komen die niet in de andere staan.
5	Functioneel	Tech. Beheerder	De namen van de technisch applicatie beheerders dienen 1-op-1 overeen te komen met de namen in het tabblad personeelskosten. In geen van beiden tabbladen mogen namen voor komen die niet in de andere staan. Technisch applicatie beheer komt niet voor buiten IT
6	Functioneel	Intern ontwikkeld	Voor alle applicaties die intern ontwikkeld zijn en waar kosten van de ontwikkelaars over verdeeld moeten worden, dient hier een "Ja" te staan.
7	Functioneel	Type applicatie	Elk veld dient gevuld te zijn met 1 van de volgende waarden: Bedrijfsapplicatie; Kantoorautomatisering; Tool; Beheer en Systeem
8	Functioneel	Applicatiestatus	Elk veld dient gevuld te zijn met de 1 van de volgende waarden: Moet blijven; Besparingspotentieel; Vervuiling;
9	Functioneel	Type besparing	Voor elke applicatie die als status besparingspotentieel heeft, dient in dit veld de volgende waarden ingevuld te staan: Wordt niet gebruikt; Vermindering in gebruik zijnde versies; Doublure in functionaliteit
10	Functioneel	Afkomstig van	Voor elke applicatie die als status besparingspotentieel heeft, dient in dit veld de volgende waarden ingevuld te staan: Was bekend; PoC
11	Functioneel	Incasseringstype	Voor elke applicatie die als status besparingspotentieel heeft, dient in dit veld de volgende waarden ingevuld te staan: 1;2;3;4;
12	Functioneel	Mogelijk alternatief	Voor elke applicatie die als status besparingspotentieel heeft, dient een alternatieve applicaties vermeld te zijn of n.v.t.:
13	Functioneel	Toelichting functioneel 1	Voor elke applicatie die als status besparingspotentieel heeft, dient hier een inhoudelijke onderbouwing te staan.
14	Functioneel	Software catalogus	Voor elke applicatie dient een SWC classificatie ingevuld te zijn.
15	Functioneel	Quantra typering	Voor elke applicatie dient dit veld gevuld te zijn met een korte omschrijving waarvoor de applicatie gebruikt wordt.
16	Operationeel	Beheersinspanning FB	Voor elke applicatie waar een FB is ingevuld dient hier een % te staan hoeveel FTE er aan deze specifieke applicatie worden toegewezen. Het totaal % per beheerder moet altijd 100% zijn.
17	Operationeel	Beheersinspanning TAB	Voor elke applicatie waar een Technische Applicatie Beheerder is ingevuld dient hier een % te staan hoeveel FTE er aan deze specifieke applicatie worden toegewezen. Het totaal % per

			beheerder moet altijd 100% zijn.
18	Operationeel	Beheersinspanning Ontwikkelaar	Voor elke applicatie waar Intern ontwikkeld op "ja" staat dient hier een % te staan hoeveel FTE er aan deze specifieke applicatie worden toegewezen. Het totaal % per beheerder moet altijd 100% zijn.
19	Financieel	Totaal directe kosten	Deze kolom dient aan te sluiten met het financieel dashboard welke kosten direct zijn toegewezen aan applicaties o.b.v. crediteurenkaarten/facturen.
20	Financieel	Beheer functioneel	Voor elke applicatie waar een FB is ingevuld dient hier de kosten in euro's vermeld te staan op basis van het % wat toegewezen is aan de applicatie. Het bedrag op het totaal van de applicaties die de persoon beheerd, dient aan te sluiten met de FTE-kosten vermeld in het tabblad personeelskosten.
21	Financieel	Beheer TAB	Voor elke applicatie waar een TAB is ingevuld dient hier de kosten in euro's vermeld te staan op basis van het % wat toegewezen is aan de applicatie. Het bedrag op het totaal van de applicaties die de persoon beheerd, dient aan te sluiten met de FTE-kosten vermeld in het tabblad personeelskosten.
22	Financieel	Beheer Ontwikkelaar	Voor elke applicatie waar Intern ontwikkeld op "ja" staat dient hier de kosten in euro's vermeld te staan op basis van het % wat toegewezen is aan de applicatie. Het bedrag op het totaal van de applicaties die de persoon beheerd, dient aan te sluiten met de FTE-kosten vermeld in het tabblad personeelskosten.
23	Operationeel	#servers	Het totaal aantal servers dient aan te sluiten met de brondocumentatie (CMDB)
24	Operationeel	#databases	Het totaal aantal databases dient aan te sluiten met de brondocumentatie (CMDB)
25	Financieel	Technisch Beheer	Op basis van het aantal servers dient het bedrag opslag per server (Tabblad indirecte kosten) toegekend te worden aan alle applicaties waar 1 of meerdere servers zijn toegewezen. Het totaal bedrag van deze kolom moet aansluiten met totaal technisch beheer in tabblad indirecte kosten.
26	Financieel	Database beheer	Op basis van het aantal databases dient het bedrag opslag per server (Tabblad indirecte kosten) toegekend te worden aan alle applicaties waar 1 of meerdere databases zijn toegewezen. Het totaal bedrag van deze kolom moet aansluiten met totaal database beheer in tabblad indirecte kosten.
27	Financieel	Totaal FTE beheerkosten	Deze kolom moet aansluiten met het totaal van de kolommen EUR FB, EUR TAB, Euro Ontw, Euro TB, Euro DB
28	Financieel	Overige kosten opslag	Op basis van het #aantal applicaties excl. Vervuilingen dienen de kosten overige opslag zoals vermeld in tabblad indirecte kosten evenredig verdeeld te worden over alle applicaties. Totaal moet aansluiten.
29	Financieel	Totaal indirecte kosten	Kolom moet aansluiten met het fin. dashboard "indirect toegewezen kosten"
30	Financieel	Totale kosten	Kolom moet aansluiten met het fin. dashboard totale kosten.
31	Functioneel	Domein	Elke applicatie dient toegewezen te zijn aan 1 of meerdere gemeente domeinen
32	Functioneel	Generieke	Elke applicatie dient toegewezen te zijn aan 1 of meerdere

		Functionaliteit	generieke functionaliteiten.
33	Financieel	Indirecte applicatiekosten.	Aantal Fte's dient aan te sluiten bij de totalen op tabblad personeelskosten
34	Financieel	Indirecte applicatiekosten.	Aantal applicaties beheerd door FB, Superusers, TAB en ontwikkelaars dienen aan te sluiten met tabblad personeelskosten en tabblad Applicatie Inventarisatie
35	Financieel	Indirecte applicatiekosten.	Aantal servers en databases dienen aan te sluiten met tabblad Applicatie Inventarisatie

**KWALITEITS
INSTITUUT
NEDERLANDSE
GEMEENTEN**

**KWALITEITSINSTITUUT
NEDERLANDSE GEMEENTEN**

**NASSAULAAN 12
2514 JS DEN HAAG**

**POSTBUS 30435
2500 GK DEN HAAG**

**T 070 373 80 08
F 070 363 56 82**

INFO@KINGGEMEENTEN.NL